

MOESTUIN KALENDER

Een woordje uitleg

Gebruik deze werkkalender om de planning voor je eigen tuin en je teeltresultaten te noteren. Voor het opmaken van die planning kun je de teeltgegevens in de kalender raadplegen. Wil je precies weten vanaf wanneer en tot wanneer je elke mogelijke teeltwijze van elk gewas kunt uitvoeren, dan raden we aan om de teelttabellen te raadplegen bij de gewasbeschrijvingen in het *Handboek Ecologisch Tuinieren*, een uitgave van Velt (zie p. xx).

Teeltgegevens

We geven teeltgegevens voor groenten, fruit en keukenkruiden. Voor groenten worden, volgens hun belang, één of meerdere zaai- of planttijdstippen vermeld.

De aangegeven data zijn geschikt voor de 'gemiddelde' tuinier in een 'gemiddeld' jaar. Er zijn immers belangrijke verschillen volgens:

- Het weer: in een heel laat voorjaar moet je alles al gauw enkele weken uitstellen.
- De grondsoort: in lichte gronden, die sneller opwarmen dan zware, kun je vroeger zaaien.
- De ligging van de moestuin: in een besloten tuin kun je vroeger starten dan in een open tuin zonder beschutting.
- De streek: aan de kust is het klimaat milder en zijn er bijvoorbeeld minder vorstdagen dan in het binnenland.

De volgende afkortingen worden gebruikt:

tp ter plaatse
zb op zaaibed
pp in potjes of perspotjes

vg in de vollegrond buiten
kg koud glas (onverwarmde serre, platte bak, plastic tunnel)
wg warm glas (in potjes of bakjes)

Op zoek naar meer moestuininformatie?

Surf naar www.velt.nu of volg ons op

www.facebook.com/veltvzw

www.facebook.com/groups/veltvzw

Velt
Uitbreidingstraat 392
2600 Berchem

T 03 281 74 75
info@velt.be

Velt Nederland
Griendstraat 15
5662 RE Geldrop

T 040-2854467
info@velt.nu

JANUARI

1	als het nog niet gebeurd is: teeltplan opstellen en zaad bestellen
2	
3	ingekulde bewaargroenten: bij strenge vorst extra beschutten www.velt.nu/wintergroenten-bewaren
4	
5	gereedschap in orde brengen
6	
7	
8	tuinkers zaaien in bakjes op vensterbank; probeer ook eens mosterd, tarwe of alfalfa: ze zitten boordevol vitaminen en spoorelementen
9	
10	
11	snoei druif
12	
13	zaaikistjes en verspeenbakjes verzamelen
14	
15	

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaai-bed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	zomerprei eerste zaai wg
17	
18	vroege wortelen: eerste zaai in platte bak
19	
20	
21	spinazie zaaien kg , enkel op vroege lichte gronden: Vroeg Reuzenblad is een geschikt ras
22	tuinboon/labboon zaaien pp kg
23	
24	
25	
26	
27	
28	rijshout voor erwten verzamelen
29	
30	
31	

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

FEBRUARI

1	
2	radijs eerste zaai kg : radijs onder koud glas moet je voldoende luchten, anders krijg je veel loof en weinig knol
3	doperwt en sluimerwt zaaien zb kg
4	veldsla zaaien tp kg kervel zaaien tp kg : het best elk jaar nieuw zaad gebruiken
5	raapstelen zaaien tp kg
6	vroege wortelen zaaien kg als het niet vriest, kun je nu buitendruiven planten
7	
8	
9	
10	vroege spitskool zaaien zb kg rabarber: vervroegen door af te dekken met plastic
11	
12	bij zacht weer nu al de bodembedekking wegnemen www.velt.nu/bodembedekking
13	kropsla en ijsbergsla (vrijstersteelt) zaaien wg doperwt en peultjes zaaien zb kg : voorkweken betekent een flinke vervroeging; pas op, vogels zijn dol op kiemende erwten
14	ui eerste plant vg sjalotten (bruine) planten vg : ui en sjalot verkiezen niet-bemeste grond
15	snoei appel, peer en kleinfruit bij vorstvrij weer grote snoeiwonden bij appel en peer afdekken met een wondafdekmiddel

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	kropsla eerste zaai kg (pp of tp)
17	
18	plantgoed vroege aardappelen kopen en in bakjes op een koele, lichte plaats laten voorkiemen kies rassen met een goede weerstand tegen aardappelziekte (bijv. Gloria)
19	
20	vroege bloemkool zaaien zb kg snijsla zaaien tp kg pluksla zaaien pp kg
21	vroege broccoli zaaien zb kg kervel zaaien tp kg
22	
23	zomertarwe zaaien vg
24	
25	radijs zaaien kg doperwt en peultjes zaaien zb kg
26	tuinkers zaaien in bakjes op vensterbank bieslook en marjolein zaaien wg zomerprei laatste zaai wg
27	glastomaten eerste zaai wg : de temperatuur moet 20°C bedragen en de zaailingen hebben veel licht nodig
28	vroege knolselderij en groene selderij zaaien wg : voorkiemen is aangeraden

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

Tuinier als de beste!

Ontdek hét antwoord op al je moestuinvragen

‘Het meest complete naslagwerk voor de moestuin.’

Laurence Machiels

‘Het Velt-handboek is dé ecologische moestuinbijbel, zo simpel is het.’

Mme Zsazsa

**HET
HANDBOEK
MOESTUINIEN**
€ 29,50

Handboek ecologisch tuinieren. Grondig herzien met de nieuwste wetenschappelijke inzichten in verband met bodemleven, bodemzorg, bemesting en ziekten en plagen.

Koop nu je nieuwe exemplaar en je bent weer helemaal mee.
Velt-ledenprijs: € 29,50 (excl. verz.) – Boekhandelsprijs: € 43,00
ISBN: 978-90-816.128-90 – 700 pagina's
Bestel bij je lokale afdeling of via www.velt.nu/publicaties

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

MAART

1	bodembedekking weghalen veldsla laatste zaai kg , bindsla zaaien pp kg
2	ijsbergsla eerste zaai kg (pp) snijsla eerste zaai vg , spinazie eerste zaai vg
3	zaai niet te diep; fijne zaden zoals die van wortel, sla, peterselie, prei, kool, ui maar 0,5-1 cm diep zaaien grotere zaden mogen dieper; na het zaaien aandrukken
4	radijs zaaien kg of eerste zaai vg
5	raapstelen zaaien tp vg of kg frambozen aanbinden
6	peterselie 1ste zaai vg ; voorkiemen is aangeraden
7	knoflook planten vg late plantaardappelen voorkiemen: kies rassen die weinig vatbaar zijn voor aardappelziekte (bijv. Eba)
8	paprika zaaien wg blauwe bes uitplanten; stekken van bessen uitplanten
9	tuinkers zaaien tp vg ; rabarber scheuren en planten artisjok zaaien pp wg
10	doperwt en peultjes zaaien tp vg droge erwt zaaien tp vg
11	herfst rode- en wittekool zaaien zb kg ; vroege bleekselderij zaaien wg ui planten vg : de topjes van de uitjes moeten gelijk komen met het bodemoppervlak; niet dieper planten
12	kervel zaaien tp vg : gebruik zaad van dit jaar probeer ook eens Roomse kervel, een heerlijk geurend kruid voor gebruik in soepen en salades
13	vroege wortelen zaaien kg glastomaat zaaien wg
14	bernagie, kamille zaaien tp vg lavas zaaien zb vg , tijm zaaien wg , lavendel zaaien kg
15	lentekropsla eerste plant kg ; bindsla eerste plant kg voorgezaaide erwten buiten uitplanten

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	vroege aardappelen: eerste plant vg (enkel op vroege gronden) of kg haver zaaien vg
17	lentekropsla zaaien kg (pp of tp); snijsla zaaien vg vroege knolselderij 2de zaai wg
18	ui zaaien vg : dun zaaien vaste planten scheuren en planten
19	suikererwt zaaien tp vg : kies Sugar Bon als hoog ras tuinboon/labboon zaaien tp vg
20	radijs zaaien vg rozenstruiken snoeien
21	aardperen planten vg
22	
23	vroege herfstprei zaaien kg weeuwenbloemkool planten vg
24	buitentomaat zaaien wg ; glastomaat verspenen wg krulsla en ijsbergsla zaaien pp kg ; vroege groene selderij verspenen kg
25	
26	meiraap zaaien tp vg rode biet zaaien tp vg : leg een kluwen om de 3 cm
27	spruitkool zaaien zb vg : kies een zaadvast ras omwille van de langere oogstperiode aardbeien: slecht blad wegnemen; onkruidvrij maken en verluchten
28	tijm: aanaarden om nieuwe plantjes te krijgen pluksla planten vg
29	bindsla laatste zaai pp kg ; zomerprei eerste plant vg zomerwortelen eerste zaai vg : kies rassen van het Nantese type
30	spinazie zaaien vg ; plantui Sturon, een Stuttgarterselectie, zaaien tp vg (om volgend jaar uit te planten) paprika laatste zaai wg
31	basilicum en rozemarijn zaaien wg ; koriander zaaien tp vg de aspergebedden ophogen (vanaf derde jaar na aanplant)

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

APRIL

1	naarmate het weer beter wordt, meer luchten onder glas lentekropsla planten kg ; warmoes zaaien tp vg ; knolselderij zaaien pp kg
2	rode en witte bewaarkool zaaien zb vg
3	doperwt en peultjes zaaien tp vg bodembedekking steenfruit wegnemen
4	snijselderij eerste zaai tp vg ; peterselie zaaien tp vg zurkel zaaien tp vg
5	vroege aardappelen planten vg ; asperges zaaien vg vanaf nu erwten aanaarden
6	glaskomkommer zaaien wg ; buitentomaat verspenen wg inmaakui zaaien tp vg ; dicht zaaien voor kleine uitjes; late herfstprei zaaien kg
7	kropsla zaaien vg ; vanaf nu om de 2 tot 3 weken een kleine hoeveelheid zaaien; kies zomerrassen molsla zaaien tp vg
8	vroege aardappelen: bij nachtvorstgevaar aanaarden of grote bloempotten over de planten zetten
9	meloen zaaien wg ; glastomaat inpotten wg tuinboon/labboon laatste zaai tp vg
10	vroege knolselderij verspenen kg ; ijsbergsla zaaien kg (pp) stengelui zaaien zb vg ; radijs laatste zaai voorjaar; ui laatste zaai vg
11	paprika inpotten wg ; aardbeien (doordragers) planten eenjarige bloemen zaaien tp vg (zonnebloem, Oost-Indische kers, maanzaad)
12	winterprei zaaien zb vg ; kies een laat ras dat volledig winterhard is groene selderij zaaien zb kg
13	raapstelen laatste zaai voorjaar; asperges planten vg ; zorg ervoor dat de groeipunten alle in de rij-richting wijzen sjalotten (gele) planten vg
14	erwten: rijshout of draad aanbrengen als steun; vanaf nu zomerspinazie zaaien; kies een zomerras, bijv. Nores postelein eerste zaai kg
15	Nieuw-Zeelandse spinazie zaaien pp kg dragon zaaien wg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	hysop zaaien zb vg ; spruitkool laatste zaai zb vg ; koolrabi eerste zaai zb kg bleekselderij eerste zaai kg ; ui laatste plant vg
17	scheuren bieslook, citroenkruid, dragon, lavas, marjolein, pepermint, alsem, mierikswortel vroeg aardappelen laatste plant; winterwortelen eerste zaai vg
18	schorseneer zaaien tp vg ; gebruik nieuw zaad, schorseneerzaad is maar 1 jaar kiemkrachtig pastinaak zaaien tp vg ; wortelpeterselie zaaien tp vg
19	vroeg struikboon eerste zaai pp of tp kg ; voorzaaien betekent een flinke vervroeging en een kleinere kans op aantasting door bonenvlieg
20	glaskomkommer laatste zaai wg ; vroeg bleekselderij verspenen kg voederbieten zaaien tp vg
21	
22	tomaat laatste zaai wg buitentomaat inpotten wg , later kg
23	late aardappelen planten vg vroeg bloemkool en broccoli planten vg ; afharderen voor het uitplanten
24	
25	zomerprei planten vg ; niet dieper dan 10 cm planten ijsbergsla en kruisla planten vg ; vroeg groene selderij planten vg
26	pompoen en courgette zaaien pp wg ; kies voor hokkaidopompoen, die is lekkerder en praktischer dan de reuzepompoen glaskomkommer en meloen inpotten wg ; suikermaïs zaaien pp kg
27	erwten laatste zaai ui: niet hakken of schoffelen, alleen wieden met de hand
28	meiraap zaaien tp vg ; rode biet zaaien tp vg spitskool zaaien zb vg
29	bewaar rode- en wittekool laatste zaai zb vg ; lentekropsla en bindsla laatste plant kg uitgebloeide bloembollen: het loof niet verwijderen, maar laten afsterven
30	winterprei laatste zaai zb vg ; meloen laatste zaai wg ; paprika planten kg dille en karwij zaaien tp vg ; venkel zaaien kg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

MEI

1	rond de uitgeplante kolen vanaf nu koolkragen aanbrengen over de wortelen tuinbouwgaas spannen
2	bleekselderij zaaien pp kg zomerbloemkool en broccoli zaaien zb kg
3	struikboon zaaien tp onder plastic
4	tussen de aardbeiplanten vanaf nu stro aanbrengen
5	groene selderij zaaien tp vg voedermais zaaien tp vg
6	frambozen: teveel aan uitlopers verwijderen (12 per meter laten staan) doordragende aardbeien: tot einde mei de bloemen verwijderen
7	augurk en buitenkomkommer zaaien pp kg ; glastomaat planten kg witlof zaaien tp vg : witlof geeft de voorkeur aan niet bemeste grond
8	bij jonge fruitbomen de gesteltakken afbuigen pompoen en courgette zaaien pp kg
9	glaskomkommer en meloen pl kg : niet rechtstreeks op de voet van de planten gieten, beter bloempotten ingraven aan de voet en daarin gieten
10	kropsla zaaien vg kardoen zaaien tp vg
11	suikermais zaaien tp of pp vg : zeker op tijd zaaien, na 20 mei loop je het risico dat de kolven niet tijdig rijpen
12	winterwortelen zaaien vg ; pastinaak zaaien vg bonenkruid zaaien tp vg ; tijm en salie stekken
13	
14	rode- en wittekool planten vg ; savooi zaaien zb vg herfstbloemkool zaaien zb vg ; buitentomaat planten vg
15	vroege knolselderij planten vg ; schorseneer laatste zaai tp vg aardappelen laatste plant: vang de coloradokevers op de aardappelen, dan heb je er later minder last van www.velt.nu/coloradokevers

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	alle bonen eerste zaai tp vg : om voortdurend over verse prinsessenboontjes te beschikken, kun je vanaf nu tot eind juni geregeld kleine hoeveelheden zaaien
17	sojaboon zaaien tp vg ; pompoen en courgette zaaien tp vg : de zaden met de scherpe punt naar beneden zaaien eenjarige bloemen laatste zaai vg
18	glaskomkommer laatste plant kg snijselderij dunnen op 15 cm
19	rode biet uitdunnen: niet te veel, anders worden de bieten te dik
20	Nieuw-Zeelandse spinazie zaaien tp vg knolselderij planten vg : niet te diep uitplanten, het hart moet boven de grond blijven
21	artisjok planten vg knolbegonia planten vg
22	buitenkomkommer zaaien tp vg
23	witlof zaaien tp of pp vg
24	
25	warmoes zaaien tp vg ; snijselderij zaaien tp vg vroeg bleekselderij planten vg
26	
27	zomerwortelen zaaien vg
28	pompoen en courgette planten vg : pompoen en courgette kun je op of naast de composthoop planten www.velt.nu/pompoen paprika laatste plant kg
29	spruitkool planten vg
30	zomerprei laatste plant vg groene selderij laatste zaai vg
31	bodembedekking vanaf nu opnieuw aanbrengen, bijv. met gazonmaaisel, hooi of stro rozemarijn planten

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

JUNI

1	savooi laatste zaai zb vg zomerbloemkool en broccoli planten vg
2	buitentomaat: regelmatig aanbinden en dieven verwijderen in natte zomers is beschutting tegen de regen aangeraden
3	vanaf nu tot eind augustus is de ideale periode om een composthoop op te zetten www.velt.nu/composteren augurk zaaien tp vg : kies bittervrije augurkenrassen
4	aardbeien beschermen tegen vogelvraat droog weer is ideaal om te hakken en te schoffelen, het onkruid droogt dan makkelijk op (alleen in de moestuin)
5	vroege knolvenkel zaaien tp vg : kies bijv. het ras Vroege Zomerse
6	vroege herfstprei planten vg
7	tuinmelde zaaien tp vg
8	witlof dunnen: het teveel aan jonge plantjes kun je elders uitplanten
9	buitentomaat laatste plant vg
10	postelein zaaien tp vg : kies het ras Gewone groene selderij planten vg ; knolselderij laatste plant vg
11	bewaarrode- en wittekool planten vg ; boerenkool zaaien zb vg herfstbroccoli zaaien zb vg ; koolrabi zaaien zb of tp vg
12	pompoen laatste zaai tp of pp vg www.velt.nu/pompoen
13	meloen laatste plant kg glastomaat laatste plant kg
14	witlof laatste zaai
15	spitskool planten vg ; herfstbloemkool planten vg koolraap zaaien tp vg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	winterwortel laatste zaai: kies een ras van het type Flakkeese
17	struiksnijboon laatste zaai tp vg ; spekboon laatste zaai tp vg staakprinses zaaien tp vg
18	druiven krenten
19	andijvie zaaien tp of pp vg ; er is krulandijvie (voor slaatjes) en breedbladige andijvie (ook voor warme gerechten) groenlof zaaien tp vg ; spruitkool planten vg
20	kropsla zaaien vg ; ijsbergsla zaaien vg bleekselderij planten vg
21	knolvenkel zaaien tp vg
22	struikprinses zaaien tp vg
23	winterbloemkool zaaien zb vg ; interessante teelt omwille van de vroege oogst (april)
24	late herfstprei planten vg ; late herfstbloemkool zaaien zb vg einde asperge-oogst: aspergebermen wegwerken
25	spruitkool: laatste plant
26	courgette laatste zaai tp of pp vg
27	staaksnijboon laatste zaai tp vg
28	roodlof zaaien tp vg ; bijv. Rode van Verona als je vóór de winter wilt oogsten vanaf nu kolen geregeld controleren op rupsen van koolwitje en kooluil
29	bewaarrode- en wittekool laatste plant vg boerenkool laatste zaai zb vg ; groene selderij laatste plant vg
30	pastinaak laatste zaai; rode biet laatste zaai tp vg pompoen laatste plant; pronkboon laatste zaai tp vg www.velt.nu/pompoen

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

JULI

1	radijs zaaien tp vg ; rapen zaaien tp vg suikermais: zijscheuten geregeld uitbreken tomaat: geregeld dieven en aanbinden
2	incarnaatklaver eerste zaai
3	winterrammenas zaaien tp vg : probeer ook eens daikon, een Japans type witte rammenas
4	staakprinses laatste zaai tp vg
5	bij het zaaien tijdens droog weer zaagreppels flink nat maken; na het zaaien de vochtige grond met jutezakken bedekken tegen uitdroging; jutezakken tijdig verwijderen
6	savooi planten vg
7	meloen: eventueel (als er onvoldoende bijen in de serre komen) de bestuiving een handje toesteken: rijpe mannelijke bloemen op de geopende vrouwelijke bloemen drukken
8	
9	
10	winterprei planten vg : inkorten van loof en wortels hoeft niet herfstbloemkool laatste zaai zb vg herstbroccoli planten vg
11	courgette: oogst de vruchten in een jong stadium (15 tot 20 cm lang), zo zijn ze het lekkerst
12	courgette laatste plant
13	
14	knolvenkel laatste zaai vg
15	andijvie laatste zaai vg ; groenlof laatste zaai vg spinazie zaaien vg : kies vanaf nu herfstrassen

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	zeer vroege prei zaaien zb vg kropsla herfststras zaaien vg warmoes voor het blad zaaien tp vg
17	
18	Chinese kool en paksoi zaaien tp vg herfstbloemkool planten vg
19	ijsbergsla planten vg postelein zaaien tp vg koolrabi laatste zaai vg
20	Alexandrijnse klaver en wikke zaaien als nateelt aardbeien planten vg : vroeg planten betekent meer aardbeien volgend jaar; flink bemesten voor het planten
21	
22	late savooi laatste plant vg
23	glastomaat: onderste bladeren beginnen afplukken om vruchten beter te laten rijpen
24	
25	struikprinses laatste zaai vg herfstprei aanaarden
26	snijselderij zaaien kg boerenkool planten vg
27	winterrammenas laatste zaai zomerwortelen laatste zaai vg
28	let op aantasting door preimot; bij aantasting eventueel spuiten tegen de rupsen van de preimot met <i>Bacillus thuringiensis</i> www.velt.nu/preimineervlieg
29	zomersnoei appel en peer
30	wikke laatste zaai
31	Egyptische ui planten vg snoei kersen en pruimen vlak na de oogst

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

AUGUSTUS

1	buitentomaat toppen
2	
3	knolselderij: enkel vergelend blad plukken, geen groen blad
4	winterprei laatste plant vg ; andijvie planten vg postelein zaaien kg of vg
5	kervel zaaien tp vg ; gebruik nieuw zaad herfstbloemkool laatste plant vg
6	
7	
8	augurk: vanaf nu heel geregeld plukken
9	aardbeien planten vg
10	Alexandrijnse klaver: laatste zaai
11	kropsla herfstras planten vg weeuwenselderij zaaien zb vg peterselie zaaien vg of kg
12	
13	plantuinen oogsten en goed laten nadrogen
14	kropsla herfstras laatste zaai vg boerenkool laatste plant vg Chinese kool en paksoi laatste zaai tp vg
15	gele lupine laatste zaai

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	raap (als groente) laatste zaai tp vg rapen (als groenbemester) zaaien
17	afgedragen stengels zwarte bes laag wegsnoeien tijn: bewortelde scheuten (na aanaarden) afsnijden en uitplanten
18	aardbeien laatste plant vg
19	
20	winteruien zaaien tp vg : deze teelt levert in mei al verse uien
21	suikermais: oogsten in het melkrijp stadium, als de korrels al geel maar nog zacht zijn
22	winterprei aanaarden winterpostelein zaaien tp vg of kg : interessante, winterharde groente die zowel rauw als gekookt gegeten wordt
23	veldsla zaaien tp vg : dun zaaien om de plantjes voldoende ruimte te geven spinazie zaaien vg
24	
25	tweejarige bloemen verspenen
26	radijs laatste zaai vg stengelui zaaien tp vg
27	
28	
29	incarnaatklaver laatste zaai
30	bleekselderij: groenblijvende rassen bleken
31	andijvie laatste plant vg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

SEPTEMBER

1	
2	bij droog weer kun je nu nog met succes hakken of schoffelen, binnen een paar weken kan dat niet meer glastomaat toppen
3	Westerwolds raaigras en rapen laatste zaai afgedragen stengels framboos tot tegen de grond wegsnoeien
4	
5	hazelaar schudden, nootjes met wormen verbranden
6	andijvie bleken (door dichtbinden, met bloempotten)
7	
8	droogbonen: planten uittrekken zodra ze vergelen en te drogen hangen op beschutte plaats
9	
10	gras zaaien kropsla herfstas laatste plant winterpostelein zaaien tp kg
11	winterspinazie zaaien vg : kies het ras Winterreuzen
12	
13	
14	
15	kervel laatste zaai vg : gebruik nieuw zaad

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	heel vroege prei planten vg veldsla zaaien tp kg spinazie laatste zaai vg
17	spruitkool: toppen als er nog niet veel spruitjes gevormd zijn
18	
19	snijrogge zaaien
20	zaai-ui oogsten en goed laten nadrogen
21	
22	
23	
24	
25	kervel zaaien tp kg wintergerst zaaien vg
26	
27	vrijkomende percelen grof bewerken en bedekken met organisch materiaal (hooi, stro, afgefallen blad, ...)
28	weeuwenbloemkool zaaien zb kg
29	scheuren keukenkruiden (bieslook, salie, tijm, citroenmelisse, dragon, marjolein, mierikswortel, pepermint)
30	buitentomaat: overblijvende vruchten afplukken en binnen laten narijpen veldsla laatste zaai vg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

OKTOBER

1	het najaar is de beste periode om een grondontleding te laten uitvoeren
2	
3	
4	
5	pompoen oogsten: zorg ervoor dat je steel en vrucht niet kwetst www.velt.nu/pompoen
6	
7	knoflook planten vg
8	de bodem in de serre met veel water doorspoelen als je na vruchtgewassen bladgewassen zet
9	witlof: begin rooien wortels; wortels enkele dagen laten narijpen vóór intafelen
10	
11	
12	stengelui laatste zaai tp vg
13	
14	witlof: begin intafelen: blad ca. 2 cm boven de wortel afsnijden; intafelen met of zonder dekgrond naargelang het ras
15	snijrogge laatste zaai veldsla laatste zaai kg

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	wintertarwe zaaien vg sla en andijvie met wortelkluit verhuizen naar de serre voor langere bewaring
17	
18	
19	boomschijven aanbrengen bij fruitbomen
20	spinazie zaaien kg weeuwenselderij planten kg
21	
22	
23	vanaf nu bessenstruiken planten
24	kervel laatste zaai kg : gebruik zaad van dit jaar winterrogge zaaien vg
25	
26	
27	vrijgekomen grond grof bewerken en bedekken
28	vanaf nu fruitbomen planten als het niet vriest
29	
30	inkuilen bewaargroenten: wortelen, rode biet, rapen, sluitkolen, rammenas, ...
31	

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

NOVEMBER

1	
2	weeuwenbloemkool verspenen pp kg
3	
4	peterselie: tegen vorst beschermen met plastic, dan kun je blijven oogsten tijdens de winter
5	
6	spinazie zaaien kg laatste weeuwenselderij planten kg
7	aspergelooft afsnijden en verbranden
8	
9	frambozen scheuren en uitplanten afgedragen stengels braam tot tegen de grond wegsnoeien
10	
11	
12	knoflook laatste plant vg
13	composthoop afdekken met hooi of plastic om uitspoeling te voorkomen www.velt.nu/composteren
14	kleinfruit aanplanten
15	

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaibed

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	
17	rabarber scheuren en uitplanten op een andere plaats: rabarber verkiest een stevig bemeste grond
18	fruitbomen planten bij vorstvrij weer: hoogstammen moeten gesteund worden
19	
20	
21	tuinkers zaaien in bakjes op vensterbank
22	
23	bij groenten die ter plaatse bewaard worden (prei, schorseneer etc.) geregeld een klein deel rooien vóór het hard gaat vriezen
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

DECEMBER

1	teeltplan opmaken of aanpassen (zie voorbeelden in Handboek Ecologisch Tuinieren)
2	bij strenge vorst buiten ingekuilde bewaargroenten extra beschutten
3	tuingereedschap een grondige schoonmaak- en onderhoudsbeurt geven
4	spinazie zaaien kg
5	
6	
7	plant nu een serredruif
8	
9	
10	
11	
12	planten van weeuwenbloemkool onder kg extra beschutten bij strenge vorst
13	
14	
15	snoei druif

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

16	
17	
18	
19	
20	tuinkers zaaien in bakjes op vensterbank
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	witlof: einde intafelen
30	
31	Velt wenst je een warm, gelukkig en vruchtbaar nieuw jaar. Op zoek naar een lekker feestmenu? Je vindt vast inspiratie in ons kookboek <i>Lekker ecologisch!</i> www.velt.nu/lekker-ecologisch

tp ter plaatse

vg vollegrond

zb op zaaiBED

kg koud glas

pp in (pers)potjes

wg warm glas

Eco da's logisch

Sluit je aan bij Velt

SLECHTS

€ 30

VELT
VERENIGING VOOR
ECOLOGISCH LEVEN
EN TUINIEREN

Geniet van ecologisch leven, koken en tuinieren

dankzij ons tijdschrift *Seizoenen*, boeiende lokale activiteiten, **aanzienlijke korting** op onze publicaties en op biologische en ecologische producten in tal van winkels.

Word vandaag nog eco-actief en ontvang een leuk welkomstpakket.
Surf naar www.velt.nu/word-lid

6 keer per jaar *Seizoenen* als lid

voor leden € 29,50 € 43,00

voor leden € 29,75 € 39,75

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF